

Udviklingsrådet for Varde by
Torvegade 19A
6800 Varde

Teknik og Miljø

Bytoften 2, 6800 Varde

799476800

Dispensation efter naturbeskyttelsesloven

8. juni 2026

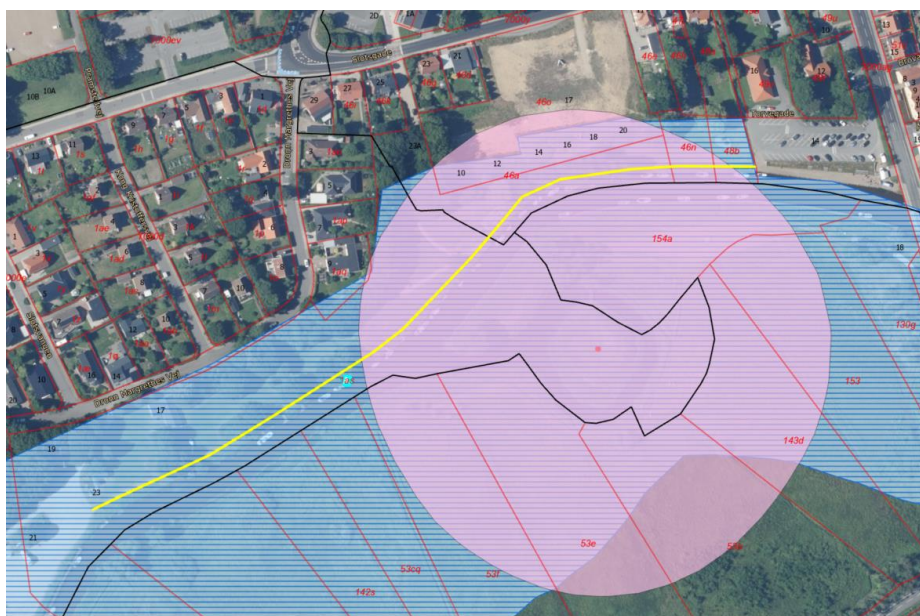
Varde Kommune giver herved dispensation fra åbeskyttelseslinjen langs Varde Å og fortidsmindebeskyttelseslinjen omkring det fredede voldsted Slotsbanken til at etablere belysning langs Varde Å på matr.nr. 1as Kongsgård, Varde Jorder, 46a, 46n og 48b Varde Bygrunde.

Kirsten Forst Hansen

Direkte tlf.: 79947112

Journalnr.: 9378337

Sagsnr.: GEO-2024-04620

Gul linje: Projektareal. Lys blå skravering: Åbeskyttelseslinje. Lyserød skravering: Fortidsmindebeskyttelseslinje. Rød linje: Matrikelskel.

Dispensationen gives på følgende vilkår:

- Belysningen skal i en højde og med en afstand som angivet i det indsendte ansøgningsmateriale.
- At ArkVest – Arkæologi Vestjylland kontaktes, såfremt der skal nedgraves et kabel mellem pullerterne.
- At belysningen etableres uden for afgrænsningen for Natura 2000-område N89.

Postadresse:

Varde Kommune

Bytoften 2, 6800 Varde

- Belysningen skal placeres på sydsiden af stien og bagsiden af lysarmaturet afskærmes således at der ikke falder lys ud på åen eller større træer men kun på stien.
- Belysningen skal være med rødlig/rød-orange spektrum lyskilde ("Biodiversitetslys").

Beskrivelse af projektet

I har indsendt ansøgning om etablering af belysning langs Varde Å på strækningen fra P-pladsen vest for Torvegade i øst til P-pladsen ved foreningshusene mod vest. I ønsker at opsætte belysning/pullerter med en højde på ca. 1,5 m og en diameter på ca. 20 cm. Belysningen opsættes med en afstand på ca. 17 m mellem hver pullert. Hele strækningen er beliggende inden for åbeskyttelseslinjen. En del af strækningen ligger desuden inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen. Der opsættes ca. 15 pullerter inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Belysningen ønskes etableret, for at brugere af stien også i vinterhalvåret kan færdes trygt på stien. Ved opsætning af belysning mener I, at brugen af stien i vinterhalvåret øges.

Begrundelse

Varde Kommune har truffet afgørelsen på baggrund af følgende oplysninger og vurdering:

Åbeskyttelseslinje

Ifølge § 16 i naturbeskyttelsesloven må der ikke placeres bebyggelse, foretages terrænændringer med videre inden for 150 m fra visse vandløb og søer. Bestemmelsens formål er at sikre søer og åer som værdifulde landskabslementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv.

Belysningen etableres uden for den egentlige ådal i et parklignende område, hvor der i forvejen er forskellige anlæg i form af legeredskaber, bænke, kunst m.m. I den vestlige ende af stien, hvor belysningen ønskes opsat, ligger flere foreningshuse m.m. Lampernes synlighed vil, grundet deres størrelse, være ret begrænset, - specielt når belysningen ikke er tændt. Det taler desuden for en dispensation, at belysningen ønskes opstillet for at øge sikkerheden på den offentlig tilgængelige sti. Der er stillet vilkår om, at belysningens placering i forhold til åen og afgræsningen af Natura2000-område og til lyskilde for at belysningen ses og forstyrrer omgivelserne mindst muligt. Med de stillede vilkår vurderes det desuden, at projektet ikke vil medføre væsentlige landskabelige eller biologiske konsekvenser i forhold til Varde Å og dens omgivelser.

Fortidsmindebeskyttelseslinje

Ifølge § 18 i naturbeskyttelsesloven må der ikke placeres bebyggelse, foretages terrænændringer med videre inden for 100 m fra fortidsminder. Bestemmelsens formål er at sikre fortidsmindernes værdi som landskabslementer. Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet, indsyn til og udsyn fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal bestemmelsen sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder.

Indsynet til og udsynet fra fortidsmindet ændres ikke, eller vil kun i begrænset omfang ændres, idet der er tale om mindre lyskilder i en højde på ca. 150 m og en diameter på ca. 20 cm. Det vurderes, at eventuelle

arkæologiske lag allerede er beskadigede i forbindelse med etablering af brinksikring. Stien er offentlig tilgængelig. Brugere af stien har direkte kig til Slotsbanken. Det vurderes desuden, at der er tale om at øge sikkerheden på stien.

Kommunen kan kun i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen.

Det vurderes jævnfør ovenstående, at der foreligger særlige omstændigheder, som kan begrunde, at der kan meddeles den fornødne dispensation.

Den vestlige del af projektarealet er omfattet af lokalplan L674 – for et område til offentlige formål, klubhuse m.m. ved Dr. Margrethes Vej i Varde By. Den østlige del af projektarealet er omfattet af lokalplan 07.D15.01 – Område til offentlige formål ved Slotsgade, Varde. Projektet etableres i overensstemmelse med de gældende lokalplaner.

Varde Kommune har haft sagen i høring ved ArkVest – Arkæologi Vestjylland. ArkVest udtaler:

”Arkæologi Vestjylland er enig i Varde Kommunes vurdering om, at der er tale om et minimalt anlægsarbejde i et område, der formodentlig allerede er forstyrret. Vi har ingen indvendinger imod etablering af belysningen. Hvis der skal nedgraves et kabel mellem pullerterne, vil vi gerne orienteres om dette gravearbejde. Her kan der komme en overvågning på tale”.

Kommunen vurderer i øvrigt, at projektet ikke er i strid med kommuneplanen.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Inden der kan træffes afgørelse i sagen, skal der iht. habitatbekendtgørelsens § 6 jf. § 7 og § 10 foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, og om projektet kan forringe levevilkårene for bilag IV-arter.

Det nærmeste Natura 2000-område er N89 Vadehavet, her udpeget til habitatområde H78 (Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde) samt fuglebeskyttelsesområde F49 (Engarealer ved Ho Bugt), beliggende umiddelbart op til projektområdet mod syd.

Den nærmeste habitatnaturtype er vandløb som her udgøres af Varde Å. Der stilles vilkår om belysningen placeres uden for Natura 2000-områdets afgrænsning. Med de stillede vilkår om at belysningen skal skærmes således der ikke falder lys i åen vurderes det, at naturtypen ikke påvirkes væsentligt.

Alle arterne på udpegningsgrundlaget for H78 er alle akvatiske eller tæt tilknyttet vandmiljøer.

Grøn kølleguldsmed (Bilag IV-art) er registreret flere steder langs Varde Å og forventes også at findes på den berørte stækning. Grøn kølleguldsmed yngler i hurtigt-strømmende og rene, iltrige vandløb. Nymfen lever nedgravet i sand eller grus i åer, eller i forbindelse med åbrinker. Den voksne guldsmed, der kun træffes i juni og august, foretrækker solrige/lysåbne, lavvandede og uforstyrrede arealer langs åerne. Da nymferne af arten lever nedgravet i grus, og de voksne individer er dagaktive, forventes det ikke, at arten er følsom over for belysning.

Af fiskearterne er Flod-og Bæklampret (og måske Havlampret) samt Laks og Snæbel (Bilag IV-art) tilknyttet Varde å og formodes også at færdes i den berørte strækning. De fleste af disse arter er migrerende fra havet til opstrøms i åer for at gyde, og fri passage her er derfor afgørende for deres udbredelse.

Odder (Bilag IV-art) er ligeledes blevet registreret mange steder i/ved Varde Å. Odder lever i tilknytning til alle slags vådområder med stillestående eller rindende vand, hvor der findes et fødegrundlag for arten. Odder bruger tæt bevoksning, trærodder eller huler i tilknytning til disse vandmiljøer som raste- og yngleplads. Der vurderes, at odder bruger den berørte strækning af Varde Å til fødesøgning og transport, men at området ikke er egnet til raste- eller yngleplads pga. menneskelige forstyrrelser og mangel på skjulesteder.

Med de stillede vilkår om at belysningen skal skærmes således, at der ikke falder lys i åen samt lysets farve, vurderes det, at Odder og fisks færden i åen ikke påvirkes ud over de allerede tilstedeværende lysforstyrrelser fra byen.

Fuglene på udpegningsgrundlaget for F49 omfatter ynglefuglene Hedehøg, Engsnarre og Blåhals samt trækfuglene Spidsand og Klyde. Af disse arter er kun Blåhals blevet registreret i Varde enge (ifølge DOF-basen). Da strækningen, der ønsket belyst, er bynær, og der derfor er en del menneskelig forstyrrelse her, samt at der kun er en enkelt (25 år gammel) registrering af arten her langs, vurderes det, at det ikke er egnet ynglelokalitet for arten.

Varde Kommune skønner, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for andre dyre- og plantearter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV.

Der er blevet registreret Vandflagermus, Troldflagermus, Brunflagermus og Sydflagermus i Varde enge. Vandflagermus, Troldflagermus og Brunflagermus yngler og raster primært i hulheder i træer, mens Sydflagermus bruger bygninger med egnet konstruktion. Vandflagermus jager primært tæt over vandflader, dvs. over åen, mens de øvrige arter primært bruger luftrummet over land, dvs. forventes primært langs åen. Flagermus benytter sig desuden af ledelinjer i landskabet såsom langs åer eller lysåbne spor i beplantning til fouragering og navigation fra levested til jagtarealer. Med belysningens placering på nordsiden af åen langs bybebyggelse vurderes det, at belysningen ikke afskærer flyvekorridorer. Studier viser at eksponering til lys i det blå spektrum er specielt forstyrrende, da det forstyrrer døgnrytmen og fødesøgningsadfærd fourageringen flagermus (og i en lang række andre dyr), med adskillige sundhedsreducerende symptomer til følge, mens rødlige eller rød-orange lyskilder har vist sig mindre forstyrrende på dyr og insekter. Men de satte vilkår om afskærmning af lyset samt til lysets farve spektrum vurderes det, at flagermusarterne ikke vil blive væsentlig påvirket af belysningen. Der lægges vægt på, at belysningen etableres langs en strækning med bybebyggelse, hvor der i forvejen forventes en vis mængde af lysforurening.

Kommunen har ikke kendskab til eller forventning om forekomst af andre strengt beskyttede arter i det berørte projektområde.

Dispensationens gyldighed

Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget over dispensationen, skal sagen afgøres endeligt af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Dispensationen må i så fald ikke udnyttes, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Du får omgående besked, hvis der bliver klaget over dispensationen.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra i dag.

Klagebestemmelser og klagefrist

Vedlagt klagevejledning på sidste side forklarer, hvad du skal gøre, hvis du ønsker at klage.

Baggrund for dispensationen:

Dispensationen er givet på baggrund af jeres ansøgning af 20. november 2025.

Dispensationen er givet efter lovens § 65, stk. 1, jævnfør § 16 og § 65, stk. 2, jævnfør § 18 (Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse).

Andre tilladelser

Denne dispensation fritager dig ikke fra at skulle indhente tilladelse til forhold, som reguleres af anden lovgivning.

Hvis det i forbindelse med anlægsarbejdet bliver nødvendigt at udlede grundvand til vandløb, skal der forinden indhentes tilladelse hertil efter miljøbeskyttelsesloven. En eventuel ansøgning herom skal sendes til Varde Kommune.

Du skal være opmærksom på, at du ikke uden kommunens godkendelse må lave ændringer i grøfter, rørledninger eller dræn, som kan medføre opstuvning af vand uden for din ejendom.

Som lodsejer er man inden gravning m.v. forpligtiget til at få kortlagt forekomsten af eventuelle jordledninger på arealet (el, gas, telefon m.m.). Kortlægningen kan ske ved henvendelse til de relevante selskaber. Hvis man foretager jordarbejder uden denne kortlægning – og der sker skade på en jordledning – kan man blive mødt med et erstatningskrav fra selskabet, der ejer jordledningen.

Efter museumslovens § 25 kan den, der udfører et jordarbejde, forud for igangsætning af arbejdet, anmode det lokale kulturhistoriske museum om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder. Efter lovens § 27 skal jordarbejde standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder, og fortidsmindet skal straks anmeldes til det lokale kulturhistoriske museum.

Databeskyttelse

Varde Kommune skal orientere dig om, at vi har modtaget oplysninger om dig, ligesom vi skal give dig en række oplysninger. Se venligst vedlagte.

Hvis du har spørgsmål eller bemærkninger, er du velkommen til at ringe til mig.

Der er sendt kopi af dette brev til:

Varde Kommune, Vej og Park

Danmarks Naturfredningsforening Varde Afdeling v/Merete V. Hansen
(dnvarde-sager@dn.dk).

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (mail@sgav.dk).

Naturstyrelsen Blåvandshuk, Ålholtvej 1, 6840 Oksbøl (blh@nst.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Varde (varde@dof.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V
(natur@dof.dk).

ARKVEST – Arkæologi Vestjylland, Lundvej 4, 6800 Varde
(post@arkvest.dk).

Slots- og Kulturstyrelsen (cfk@slks.dk).

Landboretligt Udvalg, att. Jacob Carl (jca@tellus.dk).

Landboretligt Udvalg, att. Laila Kubel Madsen, Nordre Boulevard 95, 6800
Varde (lkm@lrs.dk).

Sagro, att.: Stine Bundgaard Pedersen (sbp@sagro.dk).

Danmarks Kulturarvs Forening (post@kulturarvsforening.dk)

Friluftsrådet (varde@friluftsradet.dk) (lokalraad@friluftsradet.dk).

Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk),
(vadehavet@sportsfiskerforbundet.dk).

Dansk Forening for Rosport, Postboks 74, Skovalléen 38 A, 2880 Bagsværd
(dffr@roning.dk).

Dansk Kano og Kajak Forbund, Idrættens Hus, Brøndby Station, 2605
Brøndby (miljoudvalg@kano-kajak.dk).

Nationalparkfond Vadehavet, Havnebyvej 30, 6792 Rømø
(vadehavet@danmarksnationalparker.dk).

Bilag:

Klagebestemmelser

Databeskyttelse

Med venlig hilsen

Kirsten Forst Hansen

Sagsbehandler

E kifh@varde.dk

Klagebestemmelser og klagefrist

Dispensationen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er annonceret på Varde Kommunes hjemmeside. Afgørelsen er annonceret den 8. juni 2026, hvorfor klagefristen udløber den 6. juli 2026.

Du klager via Klageportalen, som du finder på www.naevneneshus.dk. Du logger på www.naevneneshus.dk, ligesom du plejer, typisk med MIT-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Varde Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Varde Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Spørgsmål vedrørende gebyr rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som du finder via Nævnenes Hus - www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet på e-mail mfkn@naevneneshus.dk eller til Varde Kommune, Naturcenteret, enten til adressen Bytoften 2, 6800 Varde eller på e-mail til vardekommune@varde.dk. Hvis du sender din anmodning til Varde Kommune, videresendes anmodningen herefter til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Afgørelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har således opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller – i forbindelse med klage – af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Databeskyttelse

Varde Kommune indsamler og behandler oplysninger om dig i forbindelse med behandlingen af din henvendelse eller sag. Varde Kommune har ansvaret for, at dine personoplysninger behandles forsvarligt. Du kan kontakte os på mail vardekommune@varde.dk, telefonnummer 79946800, eller adressen Bytoften 2, 6800 Varde.

Du har ret til at få indsigt i, hvilke oplysninger Varde Kommune behandler om dig, og hvordan de behandles. Du har også ret til at få rettet forkerte oplysninger og at få slettet oplysninger, hvis de ikke længere skal bruges. Endelig har du i nogle tilfælde ret til, at behandlingen af dine oplysninger begrænses.

Vores databeskyttelsesrådgiver kan kontaktes på mail vkdp@varde.dk angående spørgsmål om behandling af oplysninger og om rettigheder i henhold til databeskyttelsesforordningen.

Du kan klage til Datatilsynet over Varde Kommunes behandling af dine personoplysninger på mail dt@datatilsynet.dk eller adressen Borgergade 28, 5., 1300 København K.

[Læs mere om vores behandling af dine persondata på www.vardekommune.dk](http://www.vardekommune.dk)